

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1561

Vragen van het lid **Van der Staaij** (SGP) aan de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het bericht dat de crisisopvang jeugdpsychiatrie overbelast is* (ingezonden 24 december 2020).

Antwoord van Staatssecretaris **Blokhuis** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 5 februari 2021). Zie Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 1272.

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het bericht «Crisisopvang jeugdpsychiatrie overbelast, suicidale jongeren in de knel»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de grote zorgen dat jongeren die acute hulp nodig hebben, hier soms tóch op moeten wachten?

Antwoord 2

Ja, wanneer jongeren niet tijdig de juiste hulp krijgen, heeft dit een enorme impact voor jongeren én hun ouders. Ook zien we dat psychische problemen snel kunnen verergeren wanneer niet tijdig de juiste hulp geboden wordt.

Vraag 3

Hoe verklaart u, in vergelijking met vorig jaar, de forse stijging van het aantal crisismeldingen in de jeugd-ggz?

Antwoord 3

De beperkingen die de maatregelen met zich brengen om verspreiding van het coronavirus terug te dringen, hebben gevolgen voor het mentale welzijn van ons allemaal. Dat geldt zeker voor jongeren. Het wegvallen van dagelijkse structuren, verminderde sociale contacten met leeftijdsgenoten en onzekerheid over de toekomst kan leiden tot de ontwikkeling of verergering van psychische klachten.

¹ <https://nos.nl/artikel/2361727-crisisopvang-jeugdpsychiatrie-overbelast-suicidale-jongeren-in-de-knel.html>

Vraag 4

Welke extra maatregelen neemt u, juist in deze lockdownperiode, om ervoor te zorgen dat de crisisopvang en vervolgzorg toegankelijk blijven voor jongeren die acute hulp nodig hebben?

Antwoord 4

Met elkaar hebben we de taak om te zorgen dat jongeren met psychische klachten niet door het ijs zakken en dat zorg beschikbaar is. Het is belangrijk dat jeugdhulp doorgaat tijdens deze lockdownperiode. Aan het begin van deze lockdown heb ik professionals in de ggz opgeroepen om in gesprek te gaan over voortzetting van behandelingen. Mijn devies daarbij is: face-to-face waar mogelijk.

Elke grote instelling heeft een accounthoudende gemeente die naar andere gemeenten acteert bij risico's van discontinuïteit. De VNG en Nederlandse ggz hebben ggz-instellingen opgeroepen om, indien zij knelpunten rond budgetplafonds of administratie ervaren, contact op te nemen met de accounthoudende gemeenten. Uit reacties blijkt dat dat instellingen en gemeenten constructief in gesprek zijn gegaan om oplossingen te zoeken. De VNG en de Nederlandse ggz blijven nagaan of er zich ergens knelpunten voordoen. Daarnaast zijn de Jeugdautoriteit en het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd beschikbaar voor ondersteuning wanneer partijen er onderling niet uitkomen.

Ik heb de signalen van de ggz besproken met de VNG. Om beter inzicht te krijgen in de capaciteit en knelpunten rondom specialistische j-ggz zorg hebben we afgesproken om dit zo snel mogelijk in beeld te brengen. Hiervoor loopt op dit moment een uitvraag onder de 42 jeugdhulpregio's en betreffende aanbieders. De resultaten hiervan verwacht ik op korte termijn.

Vraag 5

Heeft u zicht op de gevolgen van de coronamaatregelen voor het welbevinden van jongeren? Zo nee, bent u bereid om dit in kaart te brengen?

Antwoord 5

Uit verschillende onderzoeken blijkt dat de coronaperiode een grote impact heeft op het welbevinden van jongeren en jongvolwassenen. Jongeren geven aan meer mentale gezondheidsproblemen te ervaren dan in 2018. Zo hebben ze meer last van slaapproblemen (+5%), somberheid (+10%) en angstklachten (+15%).² Jongvolwassenen hebben vaker last van mentale gezondheidsproblemen dan oudere leeftijdsgroepen. De meest voorkomende klachten zijn stress (40%), eenzaamheid (38%) en aanhoudende vermoeidheid (36%).³ Vergeleken met het voorjaar stijgt het aantal jongvolwassenen met klachten.³ Daarnaast is er wekelijks overleg binnen de stuurgroep Zorg voor de Jeugd en Corona. Hierin werken diverse organisaties vanuit het jeugddomein (o.a. jongerenorganisaties, cliëntorganisaties, professionals, onderwijsraden en aanbieders en gemeenten) samen om de schadelijke effecten van corona voor jongeren te verzachten. In dit overleg worden signalen vanuit de praktijk geagendeerd en door betrokken partijen opgepakt. Hiermee houden we een vinger aan de pols. Ook loopt er sinds het voorjaar bij ZonMw een breed onderzoeksprogramma om de impact van de coronacrisis in beeld te brengen.

Vraag 6

Heeft u in beeld hoeveel behandelingen in de jeugd-ggz vanwege de coronamaatregelen in de afgelopen maanden niet door konden gaan?

Antwoord 6

Er is geen landelijk beeld op het aantal behandelingen dat niet is doorggegaan. We weten dat in de eerste lockdown behandelingen niet zijn doorggegaan. In de periode daarop is alle inzet erop gericht geweest om behandelingen te continueren. Tijdens deze lockdown mogen behandelingen in de jeugd-ggz

² Amsterdam UMC (18 okt) onder 1000 kinderen (8–18 jaar): Coronamaatregelen maken jongeren angstiger en somberder

³ 1Vandaag opiniepanel (8 sept) onder 25.000 mensen 18+. Hoe gaat het met ons in de coronacrisis?

gewoon doorgaan. Mijn devies daarbij is face-to-face waar mogelijk. Na de eerste lockdown zijn mij geen signalen bekend dat behandelingen structureel geen doorgang vinden.

Vraag 7

Welke acties onderneemt u om de gevolgen van de coronamaatregelen voor het welbevinden van jongeren (met psychische problemen) te beperken?

Antwoord 7

Het kabinet heeft € 58,5 miljoen beschikbaar gesteld aan gemeenten om jongeren perspectief te bieden in coronatijd. Met dit Jeugdpakket kunnen gemeenten jongeren meer mogelijkheden bieden voor activiteiten en ontmoetingen, binnen de geldende beperkingen. Jongeren worden zelf actief betrokken bij de invulling van de activiteiten. Het is enorm belangrijk om met jongeren over corona en de impact daarvan in gesprek te blijven. Veel gemeenten zijn reeds in gesprek met jongeren. In de Week van de Dialoog met jongeren (van 1 tot 5 februari) is hier een impuls aan gegeven: 80 tot 100 gemeenten zijn met jongeren in gesprek gegaan over de impact van corona. Daarnaast is aan gemeenten gevraagd om bij de invulling van het Jeugdpakket extra aandacht te hebben voor kwetsbare groepen jongeren. € 3,5 miljoen van dit bedrag is specifiek gereserveerd voor laagdrempelige digitale ondersteuning van jongeren op het gebied van mentale gezondheid. Om met dit bedrag zoveel mogelijk jongeren te bereiken en te helpen, zijn wij met verschillende (jongeren)organisaties en experts in gesprek over kansrijke manieren om dit geld in te zetten.

Tot slot is er, zolang de kinderopvang en scholen dicht zijn, de mogelijkheid tot noodopvang voor kinderen en jongeren in een kwetsbare positie. Dit kan bijvoorbeeld bij (risico op) psychische klachten.

Vraag 8

Bent u bereid om de grote gevolgen van onder andere de sluiting van het primair en voortgezet onderwijs voor het welbevinden voor jongeren nadrukkelijk onder de aandacht te brengen bij uw collega's in het kabinet en dit te betrekken bij besluitvorming over het al dan niet openhouden van de scholen na de kerstvakantie?

Antwoord 8

In het kabinet wordt nadrukkelijk rekening gehouden met het welbevinden van jongeren bij de besluitvorming over het al dan niet openhouden van de scholen. Hierbij hebben we op ons netvlies staan wat de gevolgen waren van de coronamaatregelen afgelopen voorjaar (inclusief de sluiting scholen) voor kinderen en jongeren. Daarom hebben we in het kabinet afgesproken dat het heropenen van scholen een van de prioriteiten is bij het afschalen van maatregelen.